

Довідка про результати моніторингу рівнів сформованості життєвих компетенцій дітей дошкільного віку

В період з 01.09.2025 по 26.09.2025 року з метою вивчення якості результатів організації освітнього процесу в ЦРД «Надія» ЗМР службою моніторингу закладу було проведено вивчення рівня сформованості життєвих компетенцій та соціального розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

Освітній процес у закладі організовано за програмами: «Я у Світі» та «Впевнений старт», які взаємно доповнюють одна одну та забезпечують комплексний розвиток дитини від народження до школи. Реалізація освітніх напрямів обох програм відбувається інтегровано, через різні форми дитячої активності: гру, дослідницьку діяльність, художню творчість, спілкування, рухову активність та щоденні життєві ситуації. Реалізація програм «Я у Світі» та «Впевнений старт» в закладі відбувається комплексно й узгоджено.

Педагоги створюють розвивальне середовище, що підтримує дитину в її емоційному, соціальному, пізнавальному, мовленнєвому, творчому та фізичному розвитку. Інтеграція змістових ліній обох програм дозволяє забезпечити: цілісність освітнього процесу; гармонійний розвиток ключових компетентностей; формування емоційної стійкості та соціальної зрілості; готовність дитини до подальшого навчання у школі.

Педагоги закладу забезпечують розміщення, використовуючи ОНЛАЙН сервіси: Google-клас, Google-диск, офіційні групи Facebook, сайт ЦРД, методичні, дидактичні та консультаційні матеріали, необхідний освітній матеріал для самостійного опанування здобувачами освіти з використанням стаціонарних та мобільних засобів у робочий час.

На вебресурсах ЦРД розміщено методичні кейси, банк розвивальних ігор та вправ із різних напрямів виховання та розвитку дітей дошкільного віку, відео заняття, описи та алгоритми проведення дослідів та експериментів тощо задля організації пізнавально-дослідницької діяльності дітей, забезпечення їхнього повноцінного розвитку. Розміщення рекомендованого освітнього контенту здійснюється у закритих Facebook спільнотах, створених для кожної групи ЦРД

Дистанційне навчання відбувається на визначених наказом онлайн платформах. Організація щоденних занять з дітьми, відповідно до затверджених режиму дня та мережі занять, відбувається із застосуванням ОНЛАЙН сервісів ZOOM (синхронний режим) та GOOGLE клас (за віковими групами), YouTube (асинхронний режим)

Дистанційне навчання відбувається в групах раннього віку і в групах дошкільного віку (у окремі години, які не входять до графіку очного навчання за змішаним режимом), відповідно до затвердженого положення і алгоритмів, що визначені наказом № 116 р від 28.08.2025 року «Про організацію дистанційної форми навчання в закладі дошкільної освіти (центрі розвитку дитини) «Надія» Запорізької міської ради у 2025-2026 н.р. та затвердження Положення про дистанційне навчання». Цим наказом унормовано використання технологій дистанційного навчання відповідно до усіх пунктів Положень про дистанційну форму навчання. А також визначено:

- організація освітнього процесу в дистанційному форматі, асинхронному режимі;
- організація індивідуальних консультацій (за запитом), психолого-педагогічного супроводу та корекції;
- апробація запровадження типу організації освітньої діяльності - центр педагогічного партнерства та міні-садок.

Перелік дистанційних активностей педагогів:

- Руханка (щоденно відео)
- Пам'ятки (консультації) для батьків (щоденно)
- Рекомендоване відео платформа НУМО (двічі на тиждень)
- Комунікація/Опитування батьків (щоденно)
- Відео інтегрованого заняття (двічі на тиждень)

- Організація навчально-розвивальної діяльності (двічі на тиждень в синхронному режимі), (щоденно в асинхронному режимі)
- Взаємодія з дітьми з питань безпечного поводження “Мінна безпека дітей” “СорОк і Поні” (щоп’ятниці)
- Проведення індивідуальних занять і діагностування (за запитом)
- Консультування (за запитом)

Педагоги закладу забезпечують розміщення, використовуючи ОНЛАЙН сервіси: Google-клас, Google-диск, офіційні групи Facebook, сайт ЦРД, методичні, дидактичні та консультаційні матеріали, необхідний освітній матеріал для самостійного опанування здобувачами освіти з використанням стаціонарних та мобільних засобів у робочий час.

На вебресурсах ЦРД розміщено методичні кейси, банк розвивальних ігор та вправ із різних напрямів виховання та розвитку дітей дошкільного віку, відео заняття, описи та алгоритми проведення дослідів та експериментів тощо задля організації пізнавально-дослідницької діяльності дітей, забезпечення їхнього повноцінного розвитку.

Розміщення рекомендованого освітнього контенту здійснюється у закритих Facebook спільнотах, створених для кожної групи ЦРД.

Також у роботі педагоги використовують матеріали, розміщені на сайті МОН:

- з рубрики «Сучасне дошкільня під крилами захисту»;
- матеріали та цифрові сервіси, розроблені МОН у межах Всеукраїнської програми ментального здоров’я, ініційованої першою леді України Оленою Зеленською, спільно з ГО «Підтримай дитину» та проєктом «Подбай про себе»;
- матеріали платформи розвитку дошкільнят «НУМО»;
- поради з надання першої психологічної допомоги людям, які пережили кризову подію;
- поради від експертів ЮНІСЕФ «Як підтримати дітей у стресових ситуаціях»;
- інформаційний комікс для дітей «Поради від захисника України»;
- хрестоматію для дітей дошкільного віку «Моя країна – Україна» з національно-патріотичного виховання.

Визначеними каналами для комунікації є групи із батьками, вихователями, психологами в соціальних мережах Viber, Telegram для отримання інформаційно-освітніх та психолого-педагогічних послуг.

В змішаному форматі працюють 6 груп дошкільного віку: групи старшого дошкільного віку працюють очно щодня (графік роботи груп: 9.30-12.30; 10.45-13.45); групи молодшого та середнього дошкільного віку загального розвитку працюють очно 2 рази на тиждень (графік роботи груп 14.30-17.30; 7.30-10.30); інклюзивні групи молодшого та середнього дошкільного віку загального розвитку працюють очно 3 рази на тиждень (графік роботи груп 7.30-10.30; 14.30-17.30) тривалість очного перебування дітей в закладі освіти – 3 години, решта часу в ці дні пропонуються форми роботи в дистанційному форматі в синхронному та асинхронному режимах.

Пріоритетом в дні очного навчання є освітні напрями «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» (2 рази на тиждень), «Мовлення дитини» (2 рази на тиждень), кількість занять на день – 3. Обов’язковим є проведення «Ранкової зустрічі» з дітьми до початку занять. По завершенню занять сплановано ритуали прощання (рефлексія, підсумки дня). Важливо дотримуватися індивідуально-диференційованого підходу під час проведення очних занять з дітьми старшого дошкільного віку.

Тривалість занять в групах від 15 хв. – до 25 хв. Застосовуються інтегровані заняття, аби скоротити навантаження навчальної діяльності на дітей. Тривалість такого заняття може збільшитися на 15 хв. Від звичайного заняття.

Результати діагностики свідчать, отримані під час вивчення освітнього процесу у всіх вікових групах, що організується у дистанційному форматі, свідчать про те, що робота ведеться на достатньому рівні.

Для проведення моніторингу було застосовано метод експертних оцінок. Для цього запропоновано анкетування для батьків через спеціально створені GOOGLE форми.

За підсумками проведеного моніторингу рівнів сформованості життєвих компетенцій дітей загальні показники по ЦРД «Надія» ЗМР є такими: високий рівень складає 17 %, достатній — 29 %, середній — 41 %, низький — 13 % дітей.

Педагогами закладу в усіх групах ЦРД «Надія» ЗМР забезпечено проведення вивчення рівня сформованості життєвих компетенцій дітей за усіма освітніми напрямками БКДО, відповідно до вікових психічних особливостей. Результати діагностики свідчать, що рівень розвитку дітей закладу в цілому – середній та достатній.

За результатами проведеного діагностування зроблено висновок щодо наявного середнього рівня сформованості життєвих компетенцій **у дітей раннього віку**. Найвищими є показники з освітнього напрямку «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі». Малюки розрізняють кольори, орієнтуються у величині (більший-менший), можуть скласти ряд із трьох різних за розміром предметів, показати вгорі-вниз. Діти вміють добирати та об'єднувати предмети за кольором та формою. 30 % дітей мають уявлення про величину, кількість, розуміють зміст понять «багато – мало».

Водночас у дітей фіксується низька сформованість культурно-гігієнічних навичок. Діти не проявляють самостійності у роздяганні та одяганні. Слід відмітити, що вихованці позитивно ставляться до гігієнічних процедур, проте неохоче доглядають за своїм тілом, не дають ради при митті рук. Великий відсоток низького рівня виявлено у дітей з напрямів «Мовлення дитини». Слід також зауважити, що третина малюків не вміють грати з однолітками, в них слабо сформовані ігрові навички.

Виокремлено резерви в роботі щодо залучення дітей до розігрування українських народних пісеньок, віршиків та забавлянок, виконуючи відповідні рухи, дії з іграшками, предметами; повторення слів та фраз в нових текстах; формування вміння відповідати на запитання за змістом художніх творів ті під час розглядання ілюстрацій до них; формування вміння порівнювати множини предметів накладанням та прикладанням, за величиною; поширення словникового запасу дітей за рахунок слів, пов'язаних з різними сферами життєдіяльності; залучення до участі у створенні колективних композицій.

Результати моніторингових досліджень свідчать також і про досить низькі якісні показники фізичного розвитку. Малюки не завжди вчасно повідомляє про свої фізіологічні потреби, не проявляють моторну самостійність. Діти слабо орієнтуються в природному просторі, не проявляють активності у процесах одягання, роздягання. Більшість дітей не дотримуються напрямку в діях з м'ячем; не охоче беруть участь у руховій діяльності разом з дорослими та іншими дітьми.

Діти поки ще не розуміють смисловий зміст мовлення. З важкістю повторюють фрази, що чують. Речення ще не багатослівні, відсутні складні речення, вони ще аграматичні. Досить низький рівень дітей при вимові три- і чотирискладових слів, здебільшого у мовленні переважають коротку іменники або слова замітники.

В цілому якість ОВР складає – 46 %, а успішність – 87 %.

Такі показники є досить високими, низькі відсотки обумовлюється рядом об'єктивних причин, а саме:

- контингент дітей раннього віку груп є новий і не сталий;
- організація освітнього процесу у дистанційному форматі.

Резервом в роботі педагогів раннього віку є систематична робота з мовленнєвого розвитку дітей; формування культурно-гігієнічних, рухових навичок, навичок самообслуговування і безпечної поведінки під час спільної діяльності, пошук додаткових форм взаємодії з батьківством.

Показники моніторингу дітей дошкільного віку свідчать про таке: якість освітньої роботи педагогічного колективу з дітьми дошкільного віку складає 51 %, успішність 89 %.

На достатньому рівні показники сформованості компетентностей дошкільників за освітніми напрямками «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Дитина у природному довкіллі», «Дитина в соціумі». Достатніми є показники сформованості життєвих компетенцій

дітей з освітнього напрямку «Особистість дитини», «Дитина у світі мистецтва». За результатами моніторингових досліджень та анкетуванням батьків залишаються нижче середнього показники рівня сформованості життєвих компетенцій дітей з освітнього напрямку «Мовлення дитини», можна також виокремити досить низькі показники з освітнього напрямку «Гра дитини».

Результати вивчення дають змогу скорегувати освітню роботу відповідно до освітніх напрямів БКДО за віковими групами, а саме:

У дітей молодшого дошкільного віку не достатньо сформована потреба в пізнавальній активності, вони не вміють порівнювати множини предметів накладанням та прикладанням, за величиною, рідко вживають слова, що передають основні напрямки відносно себе, пов'язані з орієнтуванням у часі, положенням предметів у просторі.

21% вихованців мало вживають і недостатньо знають слова-дії, слова-ознаки, слова на позначення просторових, часових категорій. Лише 31% дітей здатні розрізняти й називати чотири стани погоди. Більшість дітей вживають у мовленні назви одягу, назви окремих іграшок та дій з ними, проте словник вихованців майже не збагачений словами на позначення ознак предметів навколишнього середовища, вказівними словами. 21 % малюків не можуть розповісти, що для чого, будуючи складну конструкцію зі сполучником щоб, а. Діти майже не вживають займенники. Розвиток мовленнєвих умінь вихованців на середньому рівні. Визначено, що 30 % дітей не вміють самостійно переповісти фрагмент прослуханого фольклорного твору за ілюстрацією, знайти й назвати персонажів, їхні дії, відтворити прості діалоги, виокремити елементарні взаємозв'язки та взаємовпливи. 35 % вихованців неохоче беруть участь у створенні колективних композицій, не проявляють бажання допомогти вихователю розкласти деталі на великому аркуші паперу.

Діти 5 року життя ще не можуть на достатньому рівні порівнювати між собою предмети, в них не сформовані узагальнені уявлення про об'єкти конструювання. У вихованців не достатньо сформоване вміння в обстеженні предметів, об'єктів, людей. 17 % не володіють способами створення цілого з частин. Все ще достатньо високий відсоток низького та нижче середнього рівня у дітей умінь брати до уваги певні умови та вимоги, диференціювати та позначати словами: положення предметів у просторі (спереду, далеко, близько), напрями (перед собою, за собою), орієнтацію в часі (довго, потім, тепер, вчора, сьогодні, завтра).

47 % дітей ще не оволоділи правильною вимовою всіх звуків рідної мови. В них недостатньо розвинутий фонематичний слух, діти погано розрізняють значення слів, що різняться одним звуком вживають назви предметів у різних граматичних формах з прийменниками і без них. 21 % вихованців не достатньо вміють самостійно утворювати нові слова із суфіксами. Більшість не намагаються висловлювати власну думку, переживання. Малюки практично не вміють розповідати комусь невелику казку (оповідання).

32 % малюків не володіють навичками правильно тримати ножиці та робити прямі розрізи, відрізати довгі смужки. У 47 % вихованців дрібна моторика рук погано розвинена. За рахунок чого діти не вміють розкачувати різні за розміром шматочки матеріалу для ліплення між долонями прямими рухами, скачувати коловими рухами, згортати видовжені форми в кільце, з'єднуючи кінці.

Старші дошкільники не достатньо вправно виявляють спроможність покладатися на власний досвід у разі виникнення різних проблем. 21 % погано вміють описувати сюжетні картинки, помічати в них не лише предмети та події, а й відносини між персонажами. 47 % вихованців неактивно використовують символічні засоби в різних видах діяльності, рідко вербалізують свою символіко-модельовальну діяльність.

25 % дошкільнят не чітко вміють зіставляти дві множини різних предметів через перелік чи попарне об'єднання їхніх елементів, не здатні правильно використовувати кількісні й порядкові числівники у межах п'яти-семи.

34 % вихованців не користуються різним темпом мовлення, його інтонаційним багатством (інтонація запитання, здивування, радості, суму, наказу). Звуковимова у 38 %

вихованців не вдосконалена: діти не чітко вимовляють ненаголошені голосні та тверді і м'які приголосні звуки. Майже 47 % вихованців не вживають слова-ознаки на позначення природних явищ, будови рослин, етапів їх вирощування, особливостей поведінки тварин, живлення, пересування; назв професій, пов'язаних з роботою в природі; місця дії, часу, зокрема слів: тут, там, це, ось, учора, сьогодні, вранці, вдень, увечері, вночі.

Діти не впевнено вживають в спілкуванні слова, якими позначають: власне внутрішнє життя, особливості своїх думок та їх пізнавальну спрямованість, свої стани, настрої, переживання, потреби, ставлення до об'єктів природи, людей, предметів та речей. 43 % дошкільників не знають назви основних видів мистецтва, музичні інструменти, окремі музичні твори, настрій і темп, фольклорні й літературні твори.

Виникають певні труднощі у дітей побудові питальних речень, вживаючи слова: хто, що, коли, де, з ким, а також той (та, те), цей (ця, це). Дітям складно правильно інтонаційно оформляти їх. У 35 % вихованців не сформовані елементи культури мовлення (уважно слухати співрозмовника, не перебиваючи його, говорити чітко, ввічливо, у природному темпі, дивлячись у вічі, вживати етикетну лексику та кличну форму при звертанні). 49 % старших дошкільників погано вміють вступати у діалог під час гри.

У 35 % дошкільників ще не сформовані знання раціональних прийомів симетричного вирізування з паперу, складеного навпіл; уміння правильно користуватися ножицями, вирізати предмети різної форми, обривати, викладати і наклеювати предмети різні за величиною. 19 % старших дошкільників не достатньо вміють складати візерунки, добирати кольори, відтінки, підкреслювати характер образів кольорами. У 21 % дітей не закріплені вміння формувати з матеріалу для ліплення різноманітні форми, з'єднувати їх, використовуючи силу рук, отримувати бажані образи та зображення. 23 % малюків не вміють обстежити об'єкт, оцінити його розмір, просторове розташування, розділити на складові частини, уявити предмет в цілому, в різних площинах. Потребує розвитку вміння ставити, утримувати та досягати мети, самостійно долати труднощі, контролювати хід своєї роботи.

Водночас слід відмітити, що показники високого та достатнього рівнів з освітніх напрямів «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі», «Дитина у соціумі» зростають. Водночас виявлено досить низькі показники рівня сформованості життєвих компетенцій вихованців з освітніх напрямів «Мовлення дитини», «Гра дитини».

Це обумовлено:

- наявністю тривожних та стресових станів у дітей у зв'язку із воєнною агресією та переживань батьків за безпеку дітей;
- малий відсоток відвідуваності груп на змішаному форматі навчання;
- відсутністю синхронної взаємодії з дітьми в групах раннього віку;
- малою комунікацією поміж однолітками та їхньої взаємодії у очному форматі;
- недостатністю організованості і якістю організованого зворотнього зв'язку з батьками.

Отже за результатами вивчення сформульовано резерви в роботі педагогічного колективу:

- якісна організація роботи з дітьми дошкільного віку під час очної роботи в умовах змішаного навчання;
- забезпечення усіма педагогами якісного зворотнього зв'язку із родинами вихованців;
- максимальне залучення до можливих форм навчання (дистанційна (синхронна, асинхронна), консультаційна, індивідуальна, підгрупова) вихованців закладу із використання прийнятних для батьків засобів зв'язку та комунікації;
- забезпечення психолого-педагогічного супроводу усіх учасників освітнього процесу через різні форми взаємодії щодо зниження рівня тривожності та розвитку стресостійкості;
- запровадження інтегрованого підходу при організації занять та змістовних видів діяльності вихованців;
- забезпечення якісної роботи педагогів з питань формування мовної та мовленнєвої компетенції дошкільників;

- оптимізація роботи з вихованцями за освітніми напрямками БКДО, зокрема «Особистість дитини», «Гра дитини», «Мовлення дитини».

РЕКОМЕНДОВАНО:

1. Неухильно дотримуватись вимог нормативно правових документів, зокрема: методичних рекомендацій «Щодо організації дошкільної освіти дітей у 2025/2026 навчальному році», від 28.08.2025 № 1/17853-25; «Щодо організації дошкільної освіти дітей з особливими освітніми потребами», від 18.08.2025 № 1/17201-25; «Щодо окремих питань організації освітнього процесу в умовах воєнного стану», від 03.11.2023 № 1/17310-23.
2. Вести цілеспрямовану роботу з дошкільниками по збагаченню словникового запасу та активізації українського мовлення.
3. Формувати компетенції дошкільників відповідно до вимог БКДО.
4. Забезпечити проведення фізкультурно-оздоровчої роботи серед вихованців при організації навчання у змішаному форматі.
5. Сприяти використанню інтегрованих технологій при організації освітньої діяльності дітей в умовах змішаного навчання.
6. При організації партнерської взаємодії в ЗДО під час воєнного стану враховувати психолого-педагогічні особливості дистанційного спілкування.
7. Забезпечити виховання громадянськості дітей дошкільного віку різними засобами.
8. Сприяти організації якісного зворотного зв'язку з батьками здобувачів освіти та з вихованцями.
9. Забезпечити дотримання педагогічними працівниками правил зовнішньої комунікації та академічної доброчесності.
10. Здійснювати роботу з компенсації прогалин у знаннях вихованців, організацію системного повторення навчального матеріалу.
11. Забезпечити ведення обліку навчальних занять і результатів навчання вихованців під час дистанційного навчання.
12. Забезпечити неухильне дотримання санітарних правил і норм під час здійснення змішаного навчання, розкладу занять учасниками освітнього процесу та відстеження регулярності синхронної взаємодії

Директор ЦРД «Надія» ЗМР

Ірина КІЧЕНКО

Підготувала:

Вихователь-методист Ганна КУЗЬ